

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Upphörande av demokratisk diffusion: Komparativ pilotstudie

Lehtinen, Sarah

Publicerad: 01/01/2016

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Lehtinen, S. (2016). *Upphörande av demokratisk diffusion: Komparativ pilotstudie*. DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE ÅBO AKADEMI UNIVERSITY.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Upphörande av demokratisk diffusion:
Komparativ pilotstudie

Sarah Lehtinen

Statskunskap
Åbo Akademi

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Upphörande diffusion som begrepp.....	2
Upphörande diffusion som mått.....	5
Identifiering av fall.....	8
Förklaringar till upphörande av diffusion.....	14
Empiriska analyser.....	21
Urval av fall.....	25
Avslutning.....	30
Referensförteckning.....	33
Databaser.....	35
Appendix.....	36

Inledning

Antalet demokratier har ökat kraftigt under det senaste seklet. Omfattande forskning har konstaterat att demokratisk diffusion förklarar denna ökning av antalet demokratier. Att det uppstår vågor av demokratisering kan också förklaras av demokratisk diffusion (Brinks & Coppedge 2006; Doorenspleet 2005; Gleditsch & Ward 2006; Huntington 1991; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2014). Sedan år 2000 har antalet demokratier dock stagnerat, bland annat som en följd av att den demokratiska diffusionen har upphört (Freedom House 2015; Møller & Skaaning 2013). Forskning om demokratisk diffusion har emellertid inte förklarat varför den demokratiska diffusionen har upphört och därmed orsakat en stagnation av antalet demokratier. En anledning till detta är att det saknas tidigare studier som systematiskt har studerat upphörandet av demokratisk diffusion. Det finns därför en generell kunskapsbrist om varför demokratisk diffusion upphör, vilket även begränsar vår förståelse om varför vågor av demokratisering upphör och antalet demokratier stagnerar. En övergripande forskningsfråga för ett kommande forskningsprojekt är därför följande: *Varför upphör demokratisk diffusion?*

Som en konsekvens av att tidigare forskning inte har studerat orsaker till upphörande av demokratisk diffusion saknas befintliga förutsättningar för att genomföra studier som besvarar den övergripande forskningsfrågan. Syftet med denna förstudie är därför att utveckla begreppsliga, teoretiska och metodologiska förutsättningar för kommande studier om upphörande av demokratisk diffusion. För det första kommer upphörande av demokratisk diffusion som begrepp att definieras och preciseras (avsnitt 2). Med denna begreppsliga uppgift kommer det att framgå vad som avses med upphörande av demokratisk diffusion, men också hur demokratisk diffusion antas upphöra utifrån tidigare begreppsliga diskussioner om diffusion. För det andra kommer metoder för att identifiera upphörande av demokratisk diffusion att utvecklas (avsnitt 3). Genom att utföra denna metodologiska uppgift ges möjligheter att identifiera fall av upphörande av demokratisk diffusion, vilket är en nödvändig förutsättning för empiriska undersökningar om upphörande av demokratisk diffusion. En preliminär förteckning över var och när demokratisk diffusion har upphört presenteras därför i förstudien (avsnitt 4) För det tredje kommer preliminära hypoteser om varför demokratisk diffusion upphör att utvecklas. Denna teoretiska uppgift utförs utifrån resonemang om hur olika förhållanden förväntas påverka de förutsättningar som demokratisk diffusion förutsätter för att vara en fungerande process (avsnitt 5). För det fjärde kommer de utvecklade hypoteserna att prövas i empiriska analyser av underlag för alla stater under perioden 1948-2008 (avsnitt 6). Utöver att identifiera möjliga förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion ger denna empiriska uppgift också möjligheter att identifiera relevanta fall för kommande fallstudier om

varför demokratisk diffusion upphör. Ett preliminärt urval av fall presenteras också i förstudien (avsnitt 7).

Med förstudien är ambitionen att skapa förutsättningar för att genomföra den första systematiska studien om varför demokratisk diffusion upphör. Studien kommer att ge kunskap om en aspekt som tidigare forskning inte har undersökt, men som är betydelsefull för att förklara den politiska utvecklingen på såväl global som nationell nivå. Den planerade studien förväntas kunna ge bidrag till två diskussioner. För det första förväntas bidrag kunna ges till forskning om demokratisk diffusion och dess förutsättningar. Detta bidrag bygger på att projektet kommer att förklara under vilka förutsättningar demokratisk diffusion upphör, vilket inte tidigare har studerats i forskning om demokratisk diffusion. För det andra förväntas den planerade studien ge bidrag till forskning om demokratisering. Projektet kommer att förklara varför demokratisering på global nivå har stagnerat, men också varför stater inte har demokratiserats även om deras omgivning utgörs av demokratier. Detta kan precisera under vilka förutsättningar som demokratisk diffusion kan förväntas vara otillräcklig för demokratisering och därmed behöver kompletteras med andra former av demokratistöd. Utöver dessa bidrag till etablerade forskningsområden kan det planerade projektet också förväntas ge bidrag till kommande studier om upphörande av demokratisk diffusion, eftersom projektet tillsammans med denna förstudie kommer att presentera begreppsliga, teoretiska och metodologiska förutsättningar för framtida studier om upphörande av demokratisk diffusion.

Upphörande diffusion som begrepp

Med diffusion avses processer vilka över tid kommunicerar innovationer genom specifika kanaler till aktörer i sociala system (Rogers 1995: 5). Diffusion betraktas därmed som processer med fyra utmärkande komponenter: a) innovationer, b) kommunikation genom specifika kanaler, c) aktörer i sociala system, och d) tidsdimension. Med grund i denna generella modell har studier om demokratisering definierat demokratisk diffusion som spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; Wejnert 2005; 2014). De idéer som sprids vid demokratisk diffusion handlar om demokratiska värden, normer eller institutioner, vilka relateras till uppbyggnaden av politiska regimer.¹

Tidigare studier har dock varken definierat eller preciserat begreppet upphörande av demokratisk diffusion. Utifrån definitionen av demokratisk diffusion som spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid definierar denna studie

¹ Enligt Easton (1965) består politiska regimer av regimvärden, regimnormer och politiska institutioner. Vid demokratisk diffusion sprids idéer om utformning av dessa delar av politiska regimer.

upphörande av demokratisk diffusion som *upphörande av spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid*. Om demokratiska idéer över tid sprids mellan stat A och stat B förekommer demokratisk diffusion mellan dessa stater. Om demokratiska idéer däremot inte sprids över tid mellan stat B och stat C har den demokratiska diffusionen mellan dessa stater upphört. Med upphörande av demokratisk diffusion avses därmed inte att det har förekommit diffusion mellan stat B och C som upphör. Vad som avses är att demokratiska idéer inte sprids mellan dessa stater samtidigt som det förekommer eller har förekommit spridning av demokratiska idéer mellan andra stater. Vid upphörande av demokratisk diffusion slutar spridningen av demokratiska idéer vid en gräns och tidpunkt. Att identifiera upphörande av demokratisk diffusion handlar om var (stat) och när (årtal) spridning av demokratisk idéer inte förekommer samtidigt som det förekommer i andra sammanhang.

Hur demokratisk diffusion kan upphöra mellan stater preciseras av diffusionsmodellens komponenter. Den första komponenten (innovation) avser att nya idéer sprids mellan aktörer, vilket för demokratisk diffusion anses innebära att demokratiska idéer sprids till diktatoriska stater. Studier om demokratisering har därför hävdat att demokratisk diffusion förekommer när en stat omgiven av demokratiska stater ersätter diktatorisk regim med demokratisk regim (Brinks & Coppedge 2006; Gledistch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). När stater behåller sin diktatoriska regim, även om de är omgivna av demokratiska stater, har demokratiska idéer inte spridits mellan staterna, vilket innebär att den demokratiska diffusionen har upphört.

Att diktatoriska stater behåller sina politiska regimer även om de omges av demokratiska stater kan förklaras av att den andra komponenten i diffusionsmodellen saknas: kommunikationskanaler. En förutsättning för att idéer ska spridas mellan stater är enligt modellen att det finns möjligheter att kommunicera idéerna (Brinks & Coppedge 2006; Gledistch & Ward 2006; Rogers 1995; Wejnert 2005; 2014). Demokratiska idéer mellan stater kan spridas via olika kommunikativa processer, såsom tvång, konkurrens, inläring, efterliknelse, samarbete eller migration (Denk 2012; Elkins & Simmons 2005; Franzese & Hays 2008; Simmons, Dobbin & Garrett 2006). Om det däremot inte förekommer kommunikationskanaler mellan stater är det inte möjligt för idéer att spridas mellan stater, vilket medför att utan kommunikationskanaler förväntas den demokratiska diffusionen upphöra.

Även om kommunikationskanaler är en nödvändig förutsättning för demokratisk diffusion är det inte tillräckligt att det finns kommunikationskanaler för att förmedla de demokratiska idéerna. Som framgår av modellens tredje komponent förutsätts också att det finns dels aktörer som förmedlar idéer, dels aktörer som mottar idéer. Vid demokratisk diffusion finns det aktörer som via kommunikationskanaler förmedlar de demokratiska idéerna som aktörer i diktatoriska stater mottar (Brinks & Coppedge 2006; Elkins 2011; Gledistch & Ward 2006; Rogers 1995; Wejnert 2005;

2014). Om det däremot saknas antingen aktörer i omgivande stater som förmedlar demokratiska idéer eller aktörer i diktatoriska stater som mottar demokratiska idéer, förväntas den demokratiska diffusionen upphöra. Utöver förekomst av aktörer förutsätts också att aktörerna finns i sociala system som är öppna för att förmedla idéer till andra stater och för att ta emot idéer från andra stater (Rogers 1995). Utan denna öppenhet förväntas den demokratiska diffusionen upphöra, eftersom idéer då inte kommer ut från staterna eller in i staterna.

Diffusion handlar emellertid inte enbart om spridning av idéer över rum (mellan sociala system), utan också om spridning av idéer över tid. Modellens fjärde komponent uppmärksammar att det finns en tidsdimension vid diffusion. Det tar tid att formulera och sända budskap som förmedlar idéer, sedan tar det också tid för budskapet att spridas och för aktörer att absorbera budskapet (Rogers 1995). Utöver tiden som behövs för kommunikering av idéerna förutsätts också vid demokratisk diffusion att det finns tid att omvandla de demokratiska idéerna till politiska beslut som inrättar demokratiska regimer (Brinks & Coppedge 2006; Easton 1965; Gleditsch & Ward 2006). Demokratisk diffusion förväntas därmed upphöra om det saknas tid för aktörer att kommunicera budskapet eller om det saknas tid för att omvandla de demokratiska idéerna till demokratiska regimer.

Sammantaget preciseras utifrån modellen om demokratisk diffusion upphörande av demokratisk diffusion i två avseende. För det första preciseras utifrån definitionen av demokratisk diffusion att upphörande av demokratisk diffusion avser att spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid upphör. Detta utgör den beroende faktorn för studien. För det andra preciseras vilka förutsättningar för demokratisk diffusion som förhållanden förväntas påverka för att förklara varför demokratisk diffusion upphör. Förklaringar om varför demokratisk diffusion upphör kan hävda att vissa förhållanden minskar sannolikheten för att förutsättningarna för demokratisk diffusion förekommer, vilket medför att demokratisk diffusion förväntas upphöra under dessa förhållanden. Studiens fokus är att förklara upphörande av demokratisk diffusion oavsett hur spridningen av de demokratiska idéerna har upphört.

Vad som har klargjorts i detta avsnitt är vad upphörande av demokratisk diffusion avser och hur demokratisk diffusion förväntas kunna upphöra. Detta kommer att var utgångspunkten i senare avsnitt för diskussioner om hur förhållanden förväntas förklara var och när demokratisk diffusion upphör. De påföljande avsnitten kommer dock att ägnas åt frågor om hur upphörande av demokratisk diffusion kan mätas och att identifiera fall där demokratisk diffusion har upphört.

Upphörande diffusion som mått

I föregående avsnitt definierades begreppet upphörande av demokratisk diffusion som upphörande av spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid. För att studera upphörande av demokratisk diffusion är en första uppgift att operationalisera begreppet. På motsvarande sätt som upphörande av demokratisk diffusion som begrepp kan definieras utifrån demokratisk diffusion kan även operationalisering av begreppet utvecklas utifrån hur demokratisk diffusion mäts i tidigare studier.

För att mäta demokratisk diffusion behövs underlag om politiska regimer eftersom demokratisk diffusion identifieras genom att de enskilda staternas demokratigrad jämförs med andelen demokratier i omgivningen (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; Huntington 1991; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2014). Exempelvis konstaterar Gleditsch och Ward (2006) att om en stat omges av demokratiska grannstater är sannolikheten 75 procent att staten inför demokratisk regim. Detta samband mellan omgivande stater och staten beträffande demokratiska regimer anses vara resultatet av demokratisk diffusion. På motsvarande sätt kommer avsaknaden av samband mellan omgivande demokratiska stater och staters politiska regimer att tolkas som om den demokratiska diffusionen har upphört.

För att undersöka om demokratisk diffusion förekommer mellan stater utförs regressionsanalyser med staternas politiska regimer som beroende faktor och demokratiandelen i omgivningen som oberoende faktor. Utifrån regressionsanalyser räknas den förväntade sannolikheten för demokrati i den enskilda staten utifrån andelen demokratier i omgivningen. Demokratisk diffusion antas förekomma när sannolikheten för demokrati i mottagarstaten överstiger 50 procent enligt regressionsanalyserna utifrån andelen demokratier i omgivningen, samtidigt som mottagarstaten är demokratisk. Däremot, när den förväntade sannolikheten för demokrati i mottagarstaten överstiger 50 procent enligt regressionsanalyserna utifrån andelen demokratier i omgivande stater, samtidigt som mottagarstaten inte är demokratisk indikerar detta att den demokratiska diffusionen har upphört. Exempelvis ingår Vitryssland i en subregion där nästan 80 procent av staterna är demokratiska. Utifrån demokratiandelen i subregionen är den förväntade sannolikheten för att Vitryssland ska vara en demokrati över 80 procent enligt regressionsanalysen, men staten har haft en diktatorisk regim sedan självständigheten. Denna avvikelser indikerar därmed att den demokratiska diffusionen inom subregionen har upphört vid Vitryssland.

En förutsättning för att kunna beskriva och förklara demokratisk diffusion är att det finns underlag som klassificerar politiska regimer. Inom komparativ forskning om politiska regimer har flera index utvecklats, men inom forskning om demokratisk diffusion är det framför allt tre index som används: Democracy & Dictatorship (DD),

Freedom House Index (FHI), och Polity IV.² Även om samtliga index handlar om politiska regimer finns det skillnader i deras uppbyggnad. För det första har indexen olika skalnivåer. Exempelvis delar DD in de politiska regimerna i två kategorier (demokratiska/diktatoriska regimer), medan FHI och Polity är uppbyggda med kontinuerliga skalor. Utifrån de kontinuerliga skalorna klassificerar dock Polity och FHI staterna utifrån deras demokratigrad. För det andra finns det skillnader när det gäller indexens aggregering. Vid aggregering kombineras indikatorer till sammantagna index, vilket kan göras genom att indikatorernas värden adderas eller multipliceras. Den mest betydande skillnaden mellan indexen är om de tillhandahåller information om indexens delar (indikatorer) eller enbart om indexens aggregerade värden.³ DD och Polity har en dessaggregerad uppbyggnad, vilket ger information om såväl indexens värden som delarnas värden. FHI tillhandahåller information om delarnas värden enbart från 2006 och framåt, medan det för åren 1972-2005 endast finns information på aggregerad nivå.

Hur indexen är uppbyggda ger olika möjligheter för att studera demokratisk diffusion. Om indexen har en kontinuerlig uppbyggnad ges möjligheter att studera hur demokratiska idéer gradvis sprids mellan stater, medan kategorisk uppbyggnad ger möjligheter att studera hur politiska regimers form påverkas av omgivande staters politiska regimer. På motsvarande sätt ger index med dessaggregerad uppbyggnad möjlighet att studera diffusion av demokratiska institutioner, såsom valsysteem, fri- och rättigheter eller rösträtt. Index med aggregerad nivå erbjuder däremot möjligheten att studera diffusion av politiska regimer som helhet. Vilket index som är relevant att använda i studier av demokratisk diffusion beror därmed på vad som avses att undersökas: vilken spridning av demokratiska idéer som står i fokus.

Den här studien fokuserar på upphörande av demokratisk diffusion, vilket handlar om hur diktatoriska regimer kvarstår även när det förekommer demokratisk diffusion i omgivningen. Det innebär att studien behöver information om hur demokratiska regimer i sin helhet förekommer i stater och inrättas i stater, vilket medför att index med kategorisk och aggregerad uppbyggnad är relevanta för studien. Med detta som utgångspunkt kommer studien att använda underlag från DD. Utöver dess uppbyggnad har indexet ytterligare fördelar jämfört med alternativen (FHI och Polity). DD omfattar samtliga internationellt erkända stater under perioden 1946-2008, medan

² Utöver att de tre indexen är frekvent använda inom forskning om demokratisering är den främsta anledningen till att de används att de erbjuder underlag som inkluderar merparten av de internationellt erkända staterna under en längre tidsperiod. Alternativa index inkluderar underlag för en begränsad tidsperiod eller avgränsad grupp av stater (Munck 2009).

³ Aggregerade index ger enbart information om helheten, exempelvis graden av demokrati. Dessaggregerade index tillhandahåller också information om helheten, men även om delarna, som tillsammans ger helheten. Delarna kan handla om förekomsten av demokratiska institutioner (del), vilka tillsammans ger indikation på förekomst av demokratisk regim (helhet).

FHI endast inkluderar stater sedan 1972, och Polity utesluter stater med befolkningmängd under 500 000 personer. För studier av demokratisk diffusion är dessa skillnader i indexens omfattning avgörande för analysernas möjligheter att identifiera spridning av demokratiska idéer. Studier som inte inkluderar alla stater kan felskatta (underskatta eller överskatta) förekomsten av demokratisk diffusion, eftersom alla stater i omgivningen inte ingår i beräkningen av demokratiska regimer i omgivningen.

En annan fördel med DD är att indexet erbjuder en klar klassificering av de politiska regimerna. För att klassificeras som demokratisk regim bör följande fyra kriterier uppfyllas: a) den viktigaste regerings- och statschefen är direkt eller indirekt vald genom allmänna val, b) den lagstiftande församlingen är vald genom allmänna val, c) mer än ett parti konkurrerar i de allmänna valen, och d) regerings- eller statschef ersätts genom val som organiseras på samma sätt som de val som har tillsatt dem. En stat som inte uppfyller ett eller flera av kriterierna klassificeras som diktatorisk. DD erbjuder därmed ett tydligt sätt att klassificera staterna som demokratiska eller diktatoriska. Utifrån detta indelas alla stater under perioden 1946-2008 i antingen demokratier eller diktaturer, vilket ger betydande möjligheter att studera upphörande av demokratisk diffusion och därmed bidra till att uppnå syftet med förstudien.

De stater som ingår i studien identifieras också utifrån DD. DD bygger på databasen *Correlates of War* (COW) som erbjuder en förteckning över stater. COW anger när stater har blivit internationellt erkända, vilket de blir antingen genom medlemskap i FN eller genom att ha mer än 500 000 invånare och ha upprättat diplomatiska förbindelser med två stormakter som anses vara internationellt erkända.⁴ Utifrån detta identifieras 202 stater under perioden. Med DD som underlag kategoriseras staternas politiska regimer som antingen demokratiska eller diktatoriska för varje år. Denna kategorisering utgör den beroende faktorn i de analyser som identifierar upphörande av demokratisk diffusion. Med underlaget ges möjligheter att identifiera såväl *var* (stat) som *när* (årtal) demokratisk diffusion upphör, men även under hur lång tid som demokratisk diffusion har varit frånvarande.

Även andelen demokratier i staternas omgivning beräknas utifrån DD. Ett grundläggande antagande som återkommer i studier om demokratisk diffusion är att förhållanden i staters näromgivning tenderar att påverka staterna mer än förhållanden som är geografiskt avlägsna. Exempelvis har tidigare studier konstaterat att förhållanden i omgivande stater påverkar stater i större utsträckning än globala eller regionala förhållanden (Brinks & Coppedge 2006; Gassebner, Lamla & Vreeland

⁴ Under den aktuella perioden betraktas följande vara stormakter (great powers): Frankrike (1946-2008), Japan (1991-2008), Kina (1950-2008), Sovjetunionen/Ryssland (1946-2008), Storbritannien (1946-2008), Tyskland (1991-2008) och USA (1946-2008). Mer detaljerade uppgifter finns tillgängliga via hemsidan för COW (<http://www.correlatesofwar.org/>).

2012; Gleditsch & Ward 2006; Franzese & Hays 2008; Lehtinen 2014; O'Loughlin et al. 1998; Teorell 2010; Wejnert 2014). Utifrån dessa empiriska resultat och antagandet om närhetens betydelse vid demokratisk diffusion kommer staternas omgivning att identifieras som den subregionala omgivningen. Andelen demokratier i subregioner beräknas utifrån den indelning av stater som Förenta Nationerna (FN) har gjort med 22 subregioner (UN 2013).⁵ För varje år kommer andelen demokratier i subregionerna att beräknas. Den faktor – subregional demokratiandel – som därmed skapas kommer att utgöra den oberoende faktorn i analyserna som identifierar var och när demokratisk diffusion har upphört.

Identifiering av fall

En enkel metod för att identifiera upphörande av demokratisk diffusion bygger på att demokratisk diffusion förekommer i subregioner där majoriteten av stater är demokratiska. När det förekommer stater med diktatoriska regimer inom dessa subregioner upphör den demokratiska diffusionen. En fördel med denna metod är att den är enkel att tillämpa samtidigt som den ger begränsat bortfall av fall. En begränsning med metoden är dock att den bygger på antagandet att demokratisk diffusion förekommer när andelen demokratier i subregionen är minst 50 procent. Det kritiska värdet för demokratisk diffusion är dock en empirisk fråga. Det är möjligt att demokratisk diffusion förekommer när andelen demokratier i subregionen är lägre eller högre än 50 procent. Att identifiera upphörande av demokratisk diffusion som stater vars politiska regimer avviker från subregioners demokratiska norm kan därmed felaktigt identifiera fall och bortse från relevanta fall.⁶

Ett alternativt tillvägagångssätt som inte bygger på antaganden om kritiska värden utgår från att demokratisk diffusion identifieras med regressionsanalyser, vilket presenteras i tabell 1 (modell 1). Med regressionsanalyser studeras effekter av subregional demokratiandel på sannolikheten att stater har demokratiska regimer. När det finns signifikanta effekter antas detta indikera att det förekommer demokratisk diffusion mellan omgivande stater och den aktuella staten. Med regressionsanalysernas utfall är det också möjligt att beräkna vid vilken demokratiandel i subregionen som stater förväntas vara demokratiska, vilket därmed anger det kritiska värdet för demokratisk diffusion baserat på empiriska analyser.

⁵ Subregionerna är Australien och Nya Zeeland, Centralafrika, Centralamerika, Centralasien, Karibien, Melanesien, Mikronesien, Nordafrika, Nordamerika, Nordeuropa, Ostasien, Polynesien, Sydamerika, Sydafrika, Sydasiens, Sydeuropa, Sydostasien, Västafrrika, Västasien, Västeuropa, Östafrika och Östeuropa. Klassificeringen presenteras mer detaljerat på <http://unstats.un.org/unsd/methods/m49/m49.htm>.

⁶ Fall identifieras felaktigt som upphörande av diffusion om det kritiska värdet överstiger 50 procent och relevanta fall exkluderas när det kritiska värdet understiger 50 procent.

Utfallen av regressionsanalyser ger också möjligheter att identifiera upphörande av demokratisk diffusion. Demokratisk diffusion anses upphöra när det finns stater som utifrån analysens utfall förväntas vara demokratiska, men som har diktatoriska regimer. En fördel med metoden är därför att den identifierar upphörande av demokratisk diffusion utifrån empiriska effekter, samtidigt som metoden är enkel att utföra och sällan medför bortfall av fall.⁷ Men eftersom modellen som analyseras enbart inkluderar subregional demokratiandel som oberoende faktor tenderar metoden att överskatta effekten av subregional demokratiandel, vilket medför att fall där demokratisk diffusion inte har upphört kan identifieras som relevanta fall.

För att minska sannolikheten att inkludera fall som inte är relevanta kan modeller med kontrollfaktorer analyseras. Istället för att enbart subregional demokratiandel ingår som oberoende faktor inkluderas därför också kontrollfaktorer, som har varit framträdande i tidigare forskning om politiska regimer, i modellen. Dessa kontrollfaktorer representerar andra förhållanden än subregional diffusion som förväntas påverka formen av politisk regim: ekonomiskt välstånd, befolkningens mängd, kolonial bakgrund, muslimsk dominans, kulturell fragmentering, självständighetsår och regimår (Coppedge 2012; Dahl 1971; Denk & Anckar 2014; Doorenspleet 2005; Gassebner, Lamla och Vreeland 2012; Hadenius 1992; Kapstein & Converse 2008; Møller & Skaaning 2013; Teorell 2010). I ett första steg identifieras fall där demokratisk diffusion förväntas vara avgörande för demokratisk regim. Dessa fall identifieras utifrån att sannolikheten för demokratisk regim understiger 50 procent när demokratisk diffusion inte ingår i modellen (modell 2), men överstiger 50 procent när demokratisk diffusion inkluderas i modellen (modell 3). Därefter identifieras upphörande av demokratisk diffusion som fall där demokratisk diffusion förväntas vara avgörande utifrån det första steget samtidigt som fallen har diktatorisk regim. Med detta identifieras upphörande av demokratisk diffusion som avvikelser från förväntad avgörande effekt av demokratisk diffusion. Fördelen med detta tillvägagångssätt är att analysen tar hänsyn till andra faktorer, vilket medför att effekten av subregional diffusion inte överskattas i samma utsträckning som den andra metoden. Det finns dock två begränsningar med metoden. För det första har metoden en mer komplex uppbyggnad, eftersom det ingår fler faktorer i modellerna samtidigt som metoden förutsätter att flera steg utförs som jämför olika modeller. För det andra kan det ökade antalet faktorer i modellerna medföra bortfall av fall om underlag om faktorerna saknas för fallen.

⁷ Med den modell som presenteras i tabell 1 (modell 1) beräknas det kritiska värdet för subregional diffusion vara 39 procent demokratier i subregionen.

Tabell 1: Analys av subregional diffusion

Oberoende faktorer	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Subregional demokratiandel (log)	135,652 (0,000)		88,729 (0,000)
BNP per capita (log)		8,183 (0,000)	3,881 (0,000)
Befolkningsmängd (log)		0,865 (0,000)	1,201 (0,000)
Kolonial bakgrund		0,465 (0,000)	0,404 (0,000)
Muslimsk dominans		0,094 (0,000)	0,256 (0,000)
Kulturell fragmentering		0,353 (0,000)	0,469 (0,000)
Självständighetsår (log)		3,176 (0,000)	1,342 (0,000)
Regimår (log)		0,200 (0,000)	0,165 (0,000)
Konstant	7,486 (0,000)	0,000 (0,000)	0,004 (0,000)
Nagelkerke R ²	0,593	0,475	0,706
Lambda	60,2 %	51,9 %	70,1 %
Antal observationer	9023	8545	8545
<i>Form av politisk regim är beroende faktor. I tabellen redovisas logistisk regressionskoefficient (Exp(B)) med signifikansnivå i parantes.</i>			

I tabell 2 redovisas antalet och andelen fall där upphörande av demokratisk diffusion identifieras utifrån de tre metoderna. Som framgår av presentationen varierar antalet och andelen fall beroende på vilken metod som tillämpas. Flest fall identifieras när avvikelser från förväntad regim baserad på bivariat regressionsanalys används (modell 1), medan minst fall identifieras när avvikelser från förväntad avgörande effekt (modell 2/3) tillämpas för att upptäcka upphörande av demokratisk diffusion. Resultatet indikerar att den andra metoden tillsammans med den första metoden tenderar att överskatta antalet fall i förhållande till den tredje metoden. Den mer komplexa metoden att undersöka upphörande av demokratisk diffusion identifierar färre fall än de övriga metoderna, men tar hänsyn till att andra faktorer än subregional demokratiandel kan påverka den förväntade regimen och därmed om upphörande av demokratisk diffusion förekommer. Oavsett vilken metod som tillämpas finns det dock ett betydande antal fall där demokratisk diffusion har upphört.

Tabell 2: Antal och andel observationer av upphörande av demokratisk diffusion

<i>Upphörande av demokratisk diffusion som...</i>	<i>Antal observationer</i>	<i>Andel observationer</i>	<i>Totala observationer</i>
Avvikelse från subregional norm	487	5,4 %	9023
Avvikelse från förväntad regim	763	8,5 %	9023
Avvikelse från förväntad avgörande effekt	231	2,7 %	8545

Det är inte enbart antal och andel av upphörande av demokratisk diffusion som identifieras på olika sätt beroende på vilken metod som används. Även vilka fall som förekommer identifieras olika med metoderna. Detta framgår av tabell 3, som utöver att presentera i vilka fall som demokratisk diffusion har upphört även presenterar antal observationer av upphörande och andel observationer av upphörande i förhållande till totala antalet observationer. Antalet observationer ger indikation på antal år som demokratisk diffusion har upphört. Som framkommer av tabellen varierar även denna aspekt beroende på vilken metod som används för att identifiera upphörandet av demokratisk diffusion. Det kan dock konstateras att det finns ett antal fall där demokratisk diffusion i större utsträckning har upphört än andra fall. I en del fall har demokratisk diffusion enbart upphört under enstaka år, vilket kan indikera att effekten av demokratisk diffusion har varit fördröjd. Samtidigt finns flera fall där demokratisk diffusion inte förekommit under flera år eller längre tid.

Tabell 3: Upphörande av demokratisk diffusion enligt tre metoder

Land	Avvikelse från subregional norm		Avvikelse från förväntad regim		Avvikelse från förväntad avgörande effekt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Afghanistan	9	14,50 %	23	37,10 %		
Albanien	14	22,60 %	19	30,60 %		
Argentina	2	3,20 %	8	12,90 %		
Azerbajdzjan					2	11,1 %
Bahrain					1	2,6 %
Bangladesh					2	5,3 %
Bhutan	9	14,50 %	23	37,10 %		
Bolivia	11	17,70 %	23	37,10 %		
Bosnien-Hercegovina	18	100,00 %	18	100,00 %	14	77,8 %
Brasilien	3	4,80 %	8	12,90 %	1	1,6 %
Burkina Faso	7	14,30 %	8	16,30 %		
Burma			1	1,60 %	2	3,3 %
Chile	4	6,50 %	8	12,90 %		
Colombia	1	1,60 %	9	14,50 %		
Dominikanska republiken			3	4,80 %		
Ecuador	7	11,30 %	9	14,50 %	2	3,2 %
El Salvador	5	8,10 %	13	21,00 %		
Elfenbenskusten	7	14,30 %	8	16,30 %		
Eritrea					1	6,3 %
Fiji	22	56,40 %	25	64,10 %	16	41,0 %
Förenade Arabemiraten					1	2,6 %
Gambia	7	15,90 %	8	18,20 %		
Georgien					2	11,1 %
Grekland			1	1,60 %		
Grenada	5	14,30 %	5	14,30 %		
Guatemala	2	3,20 %	3	4,80 %		
Guinea	7	13,70 %	8	15,70 %		
Guinea-Bissau	1	2,90 %	1	2,90 %	1	2,9 %
Guyana	23	53,50 %	30	69,80 %	33	76,7 %
Haiti	42	67,70 %	46	74,20 %	1	1,6 %
Honduras	1	1,60 %	8	12,90 %		
Indonesien			9	15,30 %	8	13,6 %
Iran	9	14,50 %	23	37,10 %		

Jugoslavien	14	31,80 %	19	43,20 %		
Kambodja			6	10,70 %	6	11,1 %
Kina	18	29,00 %	21	33,90 %	12	19,4 %
Kuba	42	67,70 %	46	74,20 %	42	67,7 %
Kuwait					2	4,2 %
Liberia	4	6,50 %	5	8,10 %		
Madagaskar					2	4,1 %
Malaysia			2	3,80 %	4	7,7 %
Maldiverna	9	20,50 %	13	29,50 %		
Mauretanien	6	12,20 %	7	14,30 %	1	2,0 %
Mexiko	20	32,30 %	28	45,20 %	13	21,0 %
Mongoliet			2	3,20 %		
Montenegro	3	100,00 %	3	100,00 %		
Nepal			11	17,70 %	1	1,6 %
Nicaragua	5	8,10 %	13	21,00 %	7	11,3 %
Nordkorea	18	29,50 %	21	34,40 %	21	34,4 %
Nordvietnam			1	100,00 %		
Pakistan	1	1,60 %	5	8,10 %	3	4,8 %
Panama	4	6,50 %	7	11,30 %		
Paraguay	14	22,60 %	29	46,80 %	20	32,3 %
Peru	14	22,60 %	21	33,90 %	1	1,6 %
Portugal			4	6,50 %		
Ryssland	18	100,00 %	18	100,00 %		
Serbien & Montenegro	9	60,00 %	9	60,00 %		
Spanien			5	8,10 %		
Surinam	3	8,80 %	7	20,60 %	3	8,8 %
Sydkorea			1	1,60 %	5	8,2 %
Sydvietnam			1	100,00 %		
Taiwan			17	28,30 %		
Tanzania					1	2,1 %
Thailand	1	1,60 %	12	19,40 %		
Togo	7	14,30 %	8	16,30 %		
Uruguay			3	4,80 %		
Venezuela	2	3,20 %	11	17,70 %		
Vitryssland	18	100,00 %	18	100,00 %		
Östtyskland	41	100,00 %	41	100,00 %		

För att identifiera de fall av upphörande av demokratisk diffusion som inkluderas i studiens analyser tillämpas den tredje metoden, som identifierar upphörande av demokratisk diffusion som avvikelser från förväntad avgörande effekt av demokratisk diffusion (modell 3 i tabell 1). Även om metoden är mer komplex och ger bortfall kompenseras detta av fördelen att den i jämförelse med de andra metoderna inkluderar kontrollfaktorer, vilket innebär att effekten av subregional diffusion inte överskattas i samma utsträckning som när de andra metoderna tillämpas.⁸ Som kan utläsas ur tabell 2 och tabell 3 förekommer 231 observationer av upphörande av demokratisk diffusion i 32 stater när den tredje metoden tillämpas. I tre av staterna, Bosnien-Hercegovina, Guyana och Kuba, har den demokratiska diffusionen upphört i över 50 procent av observationerna för respektive stat. Även andra stater har en hög andel observationer av upphörande av demokratisk diffusion, såsom Fiji (41 %), Nordkorea (34 %) och Paraguay (32 %). De fall som presenteras i tabell 3, kolumn 3, förväntas vara demokratiska utifrån demokratiandelen i den subregion de befinner sig i, men är trots det diktatoriska, vilket indikerar att den demokratiska diffusionen har upphört. Varför dessa stater avviker från vad som förväntas kan inte besvaras utifrån analyserna i detta avsnitt. I nästa avsnitt kommer därför förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion att presenteras och hypoteser att utvecklas, som sedan prövas i empiriska analyser i det påföljande avsnittet, för att besvara studiens forskningsfråga.

Förklaringar till upphörande av diffusion

För att förklara varför demokratisk diffusion upphör är ett första steg att utveckla hypoteser utifrån förklaringar om hur förhållanden påverkar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Enligt den diffusionsmodell som presenterades i tidigare avsnitt avser diffusion processer vilka över tid kommunicerar innovationer genom specifika kanaler till aktörer i sociala system. Utifrån modellen förväntas diffusion upphöra om kommunikationskanaler mellan staterna saknas, om aktörer som förmedlar idéer saknas endera i de omgivande staterna eller i mottagarstaten, om aktörerna befinner sig i slutna system eller om det saknas tillräckligt med tid för att kommunicera idéer eller för att omvandla idéerna till demokratiska regimer. Det är därmed utifrån modellen möjligt att ange vilka egenskaper som förväntas förekomma vid diffusion och saknas vid upphörande av diffusion, vilka presenteras i tabell 4. I detta avsnitt kommer därför hypoteser att utvecklas utifrån förklaringar som hävdar

⁸ Den tredje metoden ger bortfall av observationer. Omfattningen av bortfallet är dock begränsad. Med metoden minskas observationerna med 5.3 % (n=478). I förhållande till de fall som presenteras i tabell 3 är bortfallet koncentrerat till fyra fall: Ryssland, Serbien & Montenegro, Vitryssland och Östtyskland. Att dessa inte identifieras som upphörande av demokratisk diffusion av den tredje metoden beror på bristande tillgång till underlag.

att olika förhållanden påverkar sannolikheten för att nödvändiga egenskaper för diffusion förekommer. De förklaringar och hypoteser som presenteras kan relateras till den generella diffusionsmodellens olika delar utifrån att de handlar om a) mottagarstatens egenskaper, b) omgivningens egenskaper, c) relationer mellan stater och d) tidsaspekter.

Tabell 4: *Egenskaper vid diffusion och upphörande av diffusion*

<i>Komponent</i>	<i>Diffusion</i>	<i>Upphörande av diffusion</i>
Innovation	För sammanhanget nya idéer	Traditionella idéer
Kommunikation	Kanaler för kommunikation	Avsaknad av kanaler
Aktörer i sociala system	Aktörer sänder budskap Aktörer mottar budskap Öppna system	Aktörer sänder inte budskap Aktörer mottar inte budskap Slutna system
Tid	Tid för att sända budskap Tid för att motta budskap Tid för att omvandla idéer	Tid saknas för att sända budskap Tid saknas för att motta budskap Tid saknas för att omvandla idéer

När det gäller *egenskaper hos mottagarstaten* är en återkommande idé hos forskning om demokratisk diffusion att storlek har betydelse. Staters storlek mäts traditionellt inom forskning om demokratisk diffusion som befolkningens mängd. Demokratisk diffusion förväntas förutsätta mer resurser och tid i större stater än i mindre stater. Framför allt förutsätts mer resurser och tid för att kommunicera budskapet i stora stater än i mindre stater (Dahl & Tufte 1973). Till detta kommer att stora stater tenderar att vara mer heterogena i sin sammansättning än mindre stater, vilket också förutsätter mer resurser och tid för diffusion (Rogers 1995). Demokratisk diffusion förväntas därför upphöra i större utsträckning i stora stater än i små stater. Utifrån detta utvecklas följande hypotes om mottagarstatens storlek:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka med mottagarstatens storlek.

En stats storlek kan också mätas utifrån tillgången till maktresurser (Dahl & Tufte 1973). Med maktresurser avses resurser som de politiska institutionerna kan omvandla till maktutövning inom staten eller i förhållande till andra stater (Dahl 1976). Maktresurser antas påverka i vilken utsträckning som stater kan vara oberoende i förhållande till sin omgivning, och stater med omfattande maktresurser förväntas vara mer oberoende och kunna stå emot tryck utifrån (Keohane & Nye 2001; Levitsky & Way 2010; Wallerstein 1979; 1983; 2004). Diktatoriska stater med omfattande maktresurser kan exempelvis förväntas inneha tillräcklig kapacitet för att kontrollera kommunikationskanalerna inom staten och med andra stater. Det innebär att budskapen som den demokratiska omgivningen sänder inte når eller får spridning

bland aktörer i diktatoriska samhällen. Utifrån detta förväntas den demokratiska diffusionen upphöra i stater med omfattande maktresurser, vilket resulterar i följande hypotes om maktresurser hos mottagarstaten:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka med mottagarstatens tillgång till maktresurser.

Den demokratiska diffusionen kan också upphöra i den mottagande staten om de idéer som underbygger den diktatoriska regimen är rotade i samhället (Gledistch & Ward 2006; Mainwaring & Pérez-Liñán 2013; Wejnert 2005; 2014). Politiska regimer antas med tiden bli mer stabila och konsoliderade, vilket försvårar försök att påverka eller förändra dem. I stater som under lång tid har haft diktatoriska regimer förväntas de politiska institutionerna vara mer utvecklade än i stater som nyligen infört diktatoriska regimer. Bland annat förväntas kapaciteten hos diktatoriska institutioner att kontrollera och styra kommunikation inom samhället bli större med tiden. Det samma gäller förmågan att hindra spridningen av oppositionella idéer. Stater som har haft diktatoriska regimer under lång tid förväntas därför vara mer slutna för demokratiska idéer, samtidigt som de kommunikationskanaler som finns tillgängliga för extern kommunikation är starkt kontrollerade. Spridning av demokratiska idéer förväntas därför vara svårare till diktaturer som har varit stabila under längre tid, än till nyligen inrättade diktaturer, vilket också innebär att den demokratiska diffusionen förväntas upphöra i större utsträckning i stater som under lång tid har haft diktatoriska regimer. Utifrån detta formuleras följande hypotes om betydelsen av regimtid hos mottagarstaten:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när mottagarstaten har varit diktatur under lång tid.

Enligt moderniseringsteorin förväntas ekonomiskt välstånd främja demokratisering utifrån att det leder till bland annat högre utbildningsnivå och förstärkt föreningsliv. Med högre ekonomiskt välstånd och högre utbildning förväntas såväl tillgången till som konsumtionen av massmedia öka, medan ett förstärkt föreningsliv medför högre mobilisering av medborgarna (Dahl 1971; Hadenius 1992; Lipset 1959; Przeworski & Limongi 1997; Teorell 2010). Denna utveckling främjar därmed utbyggnaden av kommunikationskanaler, vilket är en avgörande förutsättning för att sprida budskap om demokratiska idéer. I stater med låg nivå av ekonomiskt välstånd förväntas däremot tillgången och användandet av kommunikationskanaler vara mer begränsad, vilket försvårar för demokratisk diffusion. Demokratisk diffusion förväntas därmed upphöra i mindre utsträckning i mottagarstater med högre ekonomiskt välstånd än i

mottagarstater med lågt ekonomiskt västånd. Utifrån detta formuleras följande hypotes om betydelsen av ekonomiskt västånd i mottagarstaten:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas minska med mottagarstatens ekonomiska västånd.

Ett förhållande som delvis anses vara relaterat till modernisering är urbanisering (Lipset 1959; Przeworski & Limongi 1997). Med urbanisering förväntas de sociala interaktionerna mellan medborgarna öka i omfattning och intensitet. Det medför inte bara att individer i urbana områden exponeras för mer information och nya idéer än individer i rurala områden, utan också att det utvecklas informella kommunikationskanaler utanför formella medier eller institutioner. Samtidigt förväntas urbanisering medföra ökad handel med omvärlden, vilket tenderar att resultera i mer öppna kommunikationskanaler. Spridningen av idéer förväntas också vara lättare i urbana samhällen med öppna kommunikationskanaler där aktörer aktivt sänder och mottar budskap (Dahl & Tufte 1973; Fischer 1975; Verba & Nie 1972). Demokratisk diffusion förväntas därför främjas av urbanisering, samtidigt som demokratisk diffusion förväntas upphöra i stater med låg urbaniseringsgrad. Denna förväntan ger därmed följande hypotes om betydelsen av urbanisering i mottagarstaten:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas minska med mottagarstatens urbaniseringsgrad.

Egenskaper hos de omgivande demokratierna har också betydelse för demokratisk diffusion. En egenskap hos de omgivande demokratierna som påverkar möjligheten för demokratisk diffusion är storlek. Med stor befolkningsmängd finns det flera aktörer som kan aktiveras i spridningen av demokratiska idéer. Med fler aktörer kan också fler kanaler användas för att kommunicera de demokratiska idéerna till mottagarstaten (Dahl & Tufte 1973; Keohane & Nye 2001). Antalet kommunikationskanaler tenderar dessutom att öka med befolkningsmängden, inte minst de informella kanalerna. Om de omgivande demokratierna däremot har liten befolkningsmängd finns det färre aktörer som kan kommunicera demokratiska idéer till mottagarstaten och färre kommunikationskanaler som kan användas. Med färre aktörer som sänder budskap via färre kanaler försvåras den demokratiska diffusionen mellan länderna. Framför allt försvåras diffusionen om de omgivande demokratiernas befolkningsmängd i relation till mottagarstatens befolkningsmängd är liten. Den demokratiska diffusionen förväntas därmed upphöra när de omgivande demokratierna är relativt mindre än den mottagande staten, vilket resulterar i följande hypotes om de omgivande staternas relativa storlek:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när de omgivande demokratierna är relativt mindre än mottagarstaten.

Möjligheten att med demokratisk diffusion påverka mottagarstaten påverkas av de omgivande demokratiernas tillgång till maktresurser (Dahl & Tufte 1973; Easton 1965; Keohane & Nye 2001; Wallerstein 1979; 1983; 2004). Med mer maktresurser kan de omgivande demokratierna satsa mer resurser på att försöka sprida demokratiska idéer till andra stater. Bland annat kan de omgivande demokratierna försöka utveckla nya kommunikationskanaler till de diktatoriska staterna. Med mer maktresurser kan de omgivande demokratierna också i större utsträckning utöva påtryckningar på mottagarstaterna att öppna sig för omgivningen eller acceptera demokratiska idéer. Mottagarstaterna kan också vara mer intresserade av samarbete om de omgivande demokratierna har tillgång till omfattande maktresurser, vilket kan etablera kommunikationskanaler som främjar spridningen av demokratiska idéer. Den demokratiska diffusionen förväntas därför upphöra i mindre utsträckning om de omgivande demokratierna har tillgång till omfattande maktresurser, vilket ger följande hypotes om omgivande demokratis tillgång till maktresurser:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas minska med de omgivande demokratiernas tillgång till maktresurser.

En förutsättning för att maktresurser ska kunna användas för demokratisk diffusion är fungerande institutioner i de omgivande demokratierna (Easton 1965; Fukuyama 2004; Huntington 1968). Om fungerande institutioner saknas i de omgivande demokratierna saknas förmågan att effektivt omvandla och använda resurserna för demokratisk diffusion. Det är också möjligt att resurserna i större utsträckning behöver användas för maktutövningen inom staterna om det saknas fungerande institutioner. Ett sammanhang då fungerande institutioner kan saknas är i nybildade stater. När nya stater bildas är en uppgift att inrätta och utveckla institutioner. Även om nybildade stater tenderar att utveckla institutioner som utför sina uppgifter effektivt tar det dock tid att utveckla institutioner (Huntington 1968; Rost & Booth 2008). Detta medför att demokratisk diffusion förväntas upphöra i större utsträckning när de omgivande demokratierna är nya som självständiga stater. Denna förväntan underbyggs ytterligare av att nybildade stater behöver prioritera andra uppgifter än demokratisk diffusion, exempelvis kan nybildade stater behöva avsätta resurser för att utveckla känslan av nationell samhörighet bland medborgarna. Nybildade stater med demokratisk regim behöver också inrätta och konsolidera demokratiska institutioner, vilket medför att aktörer är mer upptagna med att sprida demokratiska idéer inom staten än till andra stater (Gerring et al. 2005; Kapstein & Converse 2008; Linz &

Stepan 1996). Sammantaget ger detta en förväntan som kan uttryckas med följande hypotes om de omgivande demokratiernas antal år som självständiga stater:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när de omgivande demokratierna är nya som självständiga stater.

Inom forskning om demokratisering är en framträdande idé att demokratier är mer sannolika i regioner med stabil fred. Även demokratisk diffusion främjas av stabil fred (Gleditsch & Ward 2006; Wejnert 2005; 2014). När omgivande demokratier är part i pågående konflikt tenderar andra frågor än demokratisk diffusion att prioriteras. Exempelvis används aktörer och kommunikationskanaler för att kommunicera budskap om andra idéer än demokratiska idéer, såsom krigspropaganda eller nationell säkerhet. Vid konflikter kan även restriktioner (censur) och styrning (propaganda) av kommunikation införas, vilket försvårar för aktörer att sända och motta budskap. Därtill kan kommunikationskanalerna såväl inom som mellan stater upphöra att fungera under konflikter. Till exempel kan samarbeten mellan stater upphöra under konflikter, och system som finns mellan stater i fredstid kan blockeras. Sammantaget kan demokratisk diffusion därmed förväntas upphöra som följd av att de omgivande demokratierna är part i konflikt, vilket resulterar i följande hypotes om betydelsen av konflikt i omgivningen:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när de omgivande demokratierna är part i pågående konflikt.

Relationer mellan stater kan också förklara varför demokratisk diffusion upphör. Om den mottagna staten är part i pågående konflikt kan relationerna med de omgivande staterna försvåra för demokratisk diffusion (Gleditsch & Ward 2006; Wejnert 2005; 2014). Med konflikter kan kommunikationskanaler med omgivande stater upphöra samtidigt som kontrollen och styrningen av de kanaler som existerar ökar. Konflikter mellan staterna kan också medföra att staterna blir mer slutna i förhållande till omgivande stater, exempelvis kan samarbeten och transaktioner (handel) upphöra mellan staterna. Även antalet aktörer som är tillgängliga för demokratisk diffusion kan minska vid konflikter, eftersom aktörer kan förväntas vara upptagna med andra frågor än demokratisk diffusion samtidigt som aktörernas handlingsmöjligheter för demokratisk diffusion kan vara mer begränsade. Till exempel är möjligheterna till att resa och anordna sammankomster mer begränsade under konflikter. Upphörande av demokratisk diffusion förväntas därför vara mer förekommande när mottagarstaten är i konflikt med omgivande stater. Utifrån detta formuleras följande hypotes om betydelsen av mottagarstaten som part i konflikt:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när mottagarstaten är part i pågående konflikt.

Förklaringar till varför demokratisk diffusion upphör kan också hittas i *tidsaspekter*. Tid är en nödvändig förutsättning för demokratisk diffusion i flera aspekter (Brinks & Coppedge 2006; Rogers 1995). För det första förutsätts tid för att kunna formulera och kommunicera demokratiska idéer. När stater genomgår demokratisering tenderar de vara upptagna med att inrätta och konsolidera demokratiska institutioner. Det medför att aktörer under pågående demokratisering inte förväntas sända budskap om demokratiska idéer till andra stater i samma utsträckning som senare. Till detta kommer att tiden vid demokratisering inte förväntas vara tillräcklig för att i större omfattning nå aktörer i andra stater. När demokratiseringen är avslutad ges däremot mer tid att kommunicera demokratiska idéer och med tiden kan de demokratiska idéerna spridas till andra aktörer i andra stater (Gerring et al. 2005; Kapstein & Converse 2008; Linz & Stepan 1996). Demokratisk diffusion förväntas därför upphöra i större utsträckning om de omgivande staterna nyligen har inrättat demokratiska regimer, medan upphörandet av demokratisk diffusion förväntas vara mindre förekommande när de omgivande staterna har varit demokratier under längre tid. Denna förväntan om betydelsen av omgivande staters antal år som demokratier sammanfattas i följande hypotes:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas minska med antal år som de omgivande demokratierna har haft demokratisk regim.

För det andra förutsätts tid för att kunna motta och omvandla demokratiska idéer till politiska institutioner. Det är inte tillräckligt för demokratisk diffusion att det finns tid att sända budskap, utan det förutsätts också tid att motta och bearbeta budskap (Brinks & Coppedge 2006; Rogers 1995; Wejnert 2005; 2014). Demokratisk diffusion förväntas därför främjas av att stater exponeras av demokratiska idéer under lång tid. När mottagarstater är nybildade saknas dock denna tid för exponering av demokratiska idéer. Dessutom kan kommunikationskanaler mellan nybildade mottagarstater och omgivande demokratier saknas, eftersom upprättandet av kommunikationskanaler förutsätter tid. Utöver svaga förutsättningar för att motta budskap har nybildade mottagarstater även bristande tid för att omvandla idéer till politiska institutioner. Med tiden som självständig stat ökar dock möjligheterna till att motta och bearbeta budskap (Huntington 1968; Rost & Booth 2008). Upphörande av demokratisk diffusion förväntas därför förekomma i större utsträckning när mottagarstaten är ny som självständig stat, vilket resulterar i följande hypotes om mottagarstatens antal år som självständig stat:

Sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion förväntas öka när mottagarstaten är ny som självständig stat.

Sammanfattningsvis har tolv hypoteser om upphörande av demokratisk diffusion utvecklats. Som framgår av tabell 5 förväntas sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion vara olika beroende på mottagarstatens egenskaper, omgivningens egenskaper, relationer mellan stater och tidsaspekter. Demokratisk diffusion förväntas i större utsträckning upphöra när mottagarstaten är stor, har omfattande tillgång till maktresurser, har varit diktatur under lång tid, har lågt ekonomiskt välstånd och låg urbaniseringsgrad; när de omgivande demokratierna är små, nya självständiga stater, part i pågående konflikt och har begränsad tillgång till maktresurser; om mottagarstaten är part i pågående konflikt; när de omgivande demokratiska staterna är nya som demokratier och när mottagarstaten är ny som självständig stat. Dessa hypoteser om upphörande av demokratisk diffusion som har utvecklats i detta avsnitt kommer att prövas empiriskt i nästa avsnitt.

Tabell 5: Sammanfattning av när upphörande av demokratisk diffusion förväntas

Faktorer	Sannolikhet för att demokratisk diffusion upphör	
	<i>Liten sannolikhet</i>	<i>Stor sannolikhet</i>
Storlek hos mottagarstaten	Liten	Stor
Maktresurser hos mottagarstaten	Begränsad	Omfattande
Mottagarstatens tid som diktatur	Kort	Lång
Ekonomiskt välstånd hos mottagarstaten	Högt	Lågt
Urbaniseringsgrad hos mottagarstaten	Hög	Låg
Relativ storlek hos omgivande demokratier	Stor	Liten
Maktresurser hos omgivande demokratier	Omfattande	Begränsade
Omgivande demokratiers tid som stat	Lång	Kort
Omgivande demokratier som part i konflikt	Frånvaro	Förekomst
Mottagarstaten som part i konflikt	Frånvaro	Förekomst
Antal år hos omgivande stater som demokratier	Många	Få
Mottagarstatens tid som stat	Lång	Kort

Empiriska analyser

För att pröva hypoteserna som utvecklades utifrån förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion i föregående avsnitt utförs i detta avsnitt statistiska analyser där faktorer som representerar förklaringarna inkluderas. Underlaget för de statistiska analyserna består av 8240 observationer för 200 stater under perioden 1946-2008.

Faktorerna har operationaliserats med information från existerande databaser. Hur faktorerna operationaliserats och vilka databaser som har använts framgår av tabell A1 i appendix. Den beroende faktorn avser om staterna för respektive år har identifierats som upphörande av demokratisk diffusion i de empiriska analyserna i avsnitt 4. Upphörande av demokratisk diffusion är kodad 1, medan övriga är kodade 0. Det sammanställda dataunderlaget analyseras med logistisk regressionsmodell, vilket med kodningen av den beroende faktorn innebär att regressionskoefficienter med värde över 1 betyder att faktorn i fråga ökar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion, medan regressionskoefficienter mindre än 1 indikerar att faktorn minskar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion.

De statistiska analyserna utförs i två steg och utfallen av dessa analyser presenteras i tabell 6. I det första steget har alla faktorer inkluderats. Förutom befolkningsmängd hos mottagarstat, relativ befolkningsmängd hos demokratier i subregion, antal konflikter omgivande demokratier är part i och mottagarstat är part i konflikt har samtliga faktorer signifikanta effekter. Maktresurser hos mottagarstat, regimtid hos mottagarstat, urbaniseringsgrad hos mottagarstat och självständighetsår hos demokratier i subregion har positiv effekt på upphörande av demokratisk diffusion, medan ekonomiskt välstånd hos mottagarstat, maktresurser hos demokratier i subregion, demokratitid hos demokratier i subregion och självständighetsår hos mottagarstat har negativ effekt på upphörande av demokratisk diffusion. I det andra steget inkluderas enbart de faktorer som har signifikant effekt enligt analysen i det första steget. Utfallet av det andra steget är att de signifikanta faktorerna har samma effekt på upphörande av demokratisk diffusion som de hade i det första steget. Det sammantagna resultatet av analyserna är därmed att fyra av de tolv faktorerna saknar statistisk signifikans för upphörande av demokratisk diffusion. Av de åtta faktorerna som har statistisk signifikans är det fyra faktorer som har positiv effekt på den beroende faktorn och därmed ökar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion, medan fyra faktorer har negativ effekt och därmed minskar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Om utfallet relateras till hypoteserna i föregående avsnitt är det dock sex hypoteser som inte ges empiriskt stöd av de empiriska analyserna. Utöver de fyra hypoteser vars förklaringar saknar statistisk signifikans är det två faktorer med statistisk signifikans vars effekter är de omvända till vad som förväntas enligt hypoteserna. Mottagarstatens urbaniseringsgrad och självständighetsår hos demokratier i subregionen ökar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion, även om hypoteserna hävdar att faktorerna förväntas minska sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Resultaten av den empiriska hypotesprövningen blir därför att sex hypoteser ges empiriskt stöd, medan sex hypoteser saknar empiriskt stöd och därmed förkastas som förklaringar utifrån den statistiska analysen.

Tabell 6: Empirisk analys av förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion

Faktor	Logistisk regressionskoefficient (signifikansnivå)	
	Steg 1	Steg 2
Befolkningsmängd hos mottagarstat (log)	0,855 (0,288)	
Maktresurser hos mottagarstat (CINC*100)	1,251 (0,000)	1,198 (0,000)
Regimtid hos mottagarstat (log)	3,286 (0,000)	3,253 (0,000)
Ekonomiskt välstånd hos mottagarstat (log)	0,327 (0,000)	0,318 (0,000)
Urbaniseringsgrad hos mottagarstat (log)	2,522 (0,000)	2,753 (0,000)
Relativ befolkningsmängd hos demokratier i subregion	1,000 (0,780)	
Maktresurser hos demokratier i subregion (CINC*100)	0,887 (0,006)	0,914 (0,002)
Självständighetsår hos demokratier i subregion	1,004 (0,000)	1,003 (0,000)
Antal konflikter omgivande demokratier är part i	0,811 (0,280)	
Mottagarstat är part i konflikt	0,934 (0,457)	
Demokratitid hos demokratier i subregion	0,996 (0,000)	0,996 (0,000)
Självständighetsår hos mottagarstat (log)	0,139 (0,000)	0,134 (0,000)
Konstant	599,504 (0,001)	250,992 (0,000)
Nagelkerke R ²	0,132	0,133
Antal fall (bortfall i procent)	8240 (5,6 %)	8240 (5,6 %)

Om de empiriska analyserna relateras till modellen om demokratisk diffusion, som också presenterades i föregående avsnitt, indikerar de att flera *förhållanden i mottagarstaten* ökar sannolikheten för att den demokratiska diffusionen upphör (maktresurser, regimtid och urbaniseringsgrad), men att det också finns förhållanden i mottagarstaten som minskar sannolikheten för att den demokratiska diffusionen upphör (ekonomiskt välstånd). Däremot har inte mottagarstatens befolkningsmängd betydelse för upphörande av demokratisk diffusion.

Vad beträffar *de omgivande demokratierna* finns det också hos dem förhållanden som har positiv effekt (självständighetsår) och negativ effekt (maktresurser) på sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Samtidigt finns det

förhållanden i de omgivande demokratierna som inte påverkar upphörande av demokratisk diffusion (relativ befolkningsmängd och antal konflikter omgivande demokratier är part i). Även den enda faktorn om *mottagarstatens relationer till omgivande demokratier* (mottagarstat är part i konflikt) saknar statistisk signifikans i de empiriska analyserna, medan faktorerna om *tidsaspekter* har signifikanta effekter enligt de empiriska analyserna. De två tidsaspekterna (demokratitid hos demokratier i subregion och självständighetsår hos mottagarstat) har båda negativ effekt, vilket innebär att tidsaspekterna som förväntat minskar sannolikheten för att demokratisk diffusion upphör.

I tabell 7 sammanfattas vilka förhållande som enligt de empiriska analyserna ökar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Utifrån de empiriska analyserna förväntas demokratisk diffusion upphöra när mottagarstaten är en ny stat, har omfattande tillgång till maktresurser, har lågt ekonomiskt välstånd, har hög urbaniseringsgrad eller har varit diktatur under lång tid. Demokratisk diffusion förväntas också upphöra när de omgivande demokratierna är etablerade stater som nyligen inrättat demokrati och har begränsade tillgångar till maktresurser. Vad de empiriska analyserna därmed indikerar är att förhållanden inom mottagarstaterna och omgivande demokratier samspelar när demokratisk diffusion upphör.

Tabell 7: Sammanfattning av de empiriska resultaten om upphörande av demokratisk diffusion

Faktorer	Sannolikhet för att demokratisk diffusion upphör	
	<i>Liten sannolikhet</i>	<i>Stor sannolikhet</i>
Maktresurser hos mottagarstaten	Begränsade	Omfattande
Mottagarstatens tid som diktatur	Kort	Lång
Ekonomiskt välstånd hos mottagarstaten	Högt	Lågt
Urbaniseringsgrad hos mottagarstaten	Låg	Hög
Maktresurser hos omgivande demokratier	Omfattande	Begränsade
Omgivande demokratiers tid som stat	Kort	Lång
Antal år hos omgivande stater som demokratier	Många	Få
Mottagarstatens tid som stat	Lång	Kort

Som framgår av tabell 7 identifierar de statistiska analyserna flera förklaringar till varför demokratisk diffusion upphör. Även om de empiriska underlaget är omfattande i analyserna, och förklaringar relaterade till flera aspekter i demokratisk diffusion prövas, begränsas analyserna i tre avseenden. För det första saknas underlag när det gäller relationer mellan mottagarstaten och omgivningen. I de empiriska analyserna har endast förekomst av konflikt ingått. Förekomst av konflikt är förvisso en central

aspekt i relationer mellan stater, men det finns även andra aspekter som är relevanta för att förklara upphörande av demokratisk diffusion. Exempelvis är kommunikationskanaler mellan stater en nödvändig förutsättning för demokratisk diffusion. Det saknas dock underlag om kommunikationskanaler som inkluderar alla stater under perioden, vilket begränsar de empiriska analyserna. För det andra finns det aspekter av demokratisk diffusion som inte kan operationaliseras för statistiska analyser. Till exempel kan förhållanden mellan den diktatoriska eliten och den demokratiska oppositionen i mottagarstaten inte enkelt operationaliseras för statistiska analyser. Det samma gäller förhållanden inom staternas massmedia, såsom förekomst av politisk styrning och propaganda. Det finns därmed förhållanden som inte har inkluderats i de statistiska analyserna, men som kan förväntas vara relevanta som förklaringar till varför demokratisk diffusion upphör. För det tredje begränsas även de statistiska analyserna av att de inte klarlägger de kausala processer som relaterar de oberoende faktorerna till den beroende faktorn, vilket anger hur förhållanden påverkar upphörande av demokratisk diffusion. Sammantaget har de statistiska analyserna därmed identifierat ett antal förklaringar till varför demokratisk diffusion upphör, men det finns anledning att komplettera de statistiska analyserna med fallstudier som möjliggör analyser av andra förhållanden och kausala processer som relaterar förhållanden till upphörande av demokratisk diffusion. Ett första steg i att möjliggöra fallstudier är att identifiera och motivera fall för kommande fallstudier. I nästa avsnitt kommer därför ett preliminärt urval av fall att presenteras.

Urval av fall

I föregående avsnitt identifierades ett antal förklaringar till varför demokratisk diffusion upphör utifrån statistiska analyser. De statistiska analyserna har dock begränsade möjligheter att kartlägga hur förhållanden påverkar upphörandet av demokratisk diffusion. En möjlighet är emellertid att komplettera de statistiska analyser med fallstudier som utifrån grundmodellen om demokratisk diffusion undersöker hur förhållanden medför att demokratisk diffusion upphör. Med fallstudier ges också möjlighet att pröva om förhållanden som är alltför komplexa eller problematiska att operationalisera för statistiska studier har betydelse för upphörande av demokratisk diffusion. Det kan exempelvis handla om förklaringar som avser aktörs- eller processegenskaper. Ambitionen är därför att i kommande projekt genomföra fallstudier med syfte att ge ökad kunskap om hur förhållanden påverkar demokratisk diffusion samt pröva alternativa förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion. I detta avsnitt kommer relevanta fall att identifieras tillsammans med ett preliminärt urval av fall för kommande fallstudier.

För att kunna undersöka hur förhållandena påverkar upphörande av demokratisk diffusion förutsätts att utvalda fall representerar de förhållanden som enligt den statistiska analysen påverkar upphörande av demokratisk diffusion. Ett tillvägagångssätt att identifiera fall som representerar de aktuella förhållandena är att utifrån utfallet av de statistiska analyserna för varje fall jämföra den förväntade sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion med det faktiska upphörandet av demokratisk diffusion. De fall där avvikelser mellan den förväntade sannolikheten och det faktiska upphörandet är minst, representerar i störst utsträckning den modell som de statistiska analyserna identifierade (tabell 6). Eftersom fallen studeras under en längre period (1948-2008) har avvikelser beräknats för de år som den demokratiska diffusionen har upphört. Empiriska undersökningar om hur förhållanden via kausala processer påverkar utfall underlättas om det finns flera observationer över tid av de utvalda fallen. Den främsta anledningen är att processer förutsätter tid för att ge effekt och att förhållanden i stater kan förändras mellan år. Fall som under längre tid har haft upphörande av demokratisk diffusion anses därmed i större utsträckning representera den modell som de statistiska analyserna identifierar än fall vars avvikelse varierar kraftigt mellan åren. För varje fall har därför antalet observationer av upphörande av demokratisk diffusion beräknats, vilket motsvarar antalet år som den demokratiska diffusionen har upphört. Avslutningsvis har även avvikelser i avvikelse inom stater beräknats som standardavvikelse. Detta ger en indikation på hurvida de förhållanden som förväntas påverka upphörande av demokratisk diffusion har varit stabila över tid. Fall som har stabil avvikelse mellan åren representerar i större utsträckning den modell som de statistiska analyserna identifierar än fall vars avvikelse varierar kraftigt mellan åren. Sammantaget förväntas de förhållanden som enligt de statistiska analyserna påverkar upphörande av demokratisk diffusion främst återfinnas i fall som har en begränsad avvikelse som är stabil över flera år.

I tabell 8 presenteras genomsnittlig avvikelse, antal observationer och standardavvikelse för de fall som identifieras som upphörande av demokratisk diffusion i avsnitt 4.⁹ Som framgår av tabellen finns det variation mellan fallen vad gäller genomsnittlig avvikelse mellan förväntat upphörande och faktiskt upphörande, antal observationer med upphörande av demokratisk diffusion, samt standardavvikelse för genomsnittlig avvikelse. Av de 30 stater som presenteras i tabellen är det åtta stater som har a) låg avvikelse (< tio procentenheter), b) flera observationer (> fem observationer), och c) stabilitet över tid (< tre procentenheter): Fiji, Indonesien, Kambodja, Kuba, Mexiko, Nicaragua, Nordkorea och Paraguay. För

⁹ För ett fåtal observationer i tabell 3 saknas underlag för de oberoende faktorer som ingår i analysen för tabell 8. Detta medför att det finns skillnader i antal observationer och fall mellan tabellerna.

de planerade fallstudierna är det dessa fall som är relevanta utifrån utfallet av de statistiska analyserna.

För att uppnå syftet att pröva alternativa förklaringar till upphörande av demokratisk diffusion är det möjligt att studera andra fall än de som representerar den modell som de statistiska analyserna identifierar. En möjlighet är att studera fall som i störst utsträckning avviker från vad som förväntas utifrån de statistiska analyserna. I dessa fall förväntas andra förhållanden förklarar upphörande av demokratisk diffusion än de som framkommer av de statistiska analyserna. Studier av avvikande fall kan därför identifiera förklaringar som inte inkluderas i de statistiska analyserna. Förenklat identifieras dessa förklaringar om det finns förhållanden i de avvikande fallen som även finns i fall som representerar den modell som de statistiska analyserna ger samtidigt som förhållandena inte ingår i de statistiska analyserna. Med detta tillämpas grundläggande logik för komparation (Denk 2012). Om ett förhållande existerar hos såväl avvikande som representativa fall indikerar det att förhållandet har betydelse eftersom alla fallen har upphörande av demokratisk diffusion. Om dessutom detta förhållande inte inkluderas i de statistiska analyserna indikerar detta att det är en alternativ förklaring till upphörande av demokratisk diffusion i förhållande till de hypoteser som utvecklades i tidigare avsnitt. För att kunna göra denna typ av analys förutsätts fall som avviker från utfallet av de statistiska analyserna, vilket i tabell 8 identifieras som fall med höga värden av genomsnittlig avvikelse och flera observationer. Av de fall som ingår i analyserna är det därför främst Guyana som framstår som ett avvikande fall.

Tabell 8: Identifiering av representativa fall och avvikande fall

<i>Land</i>	<i>Genomsnittlig avvikelse</i>	<i>Antal observationer</i>	<i>Standardavvikelse</i>
Nepal	,0026418	1	.
Pakistan	,0051623	3	,00094994
Bahrain	,0100614	1	.
Haiti	,0103810	1	.
Kuwait	,0109525	2	,00072368
Kuba	,0126212	41	,00093640
Burma	,0142976	2	,00055530
Peru	,0152094	1	.
Nicaragua	,0159278	7	,00366897
Fiji	,0243050	16	,00380873
Guinea-Bissau	,0287407	1	.
Indonesien	,0300838	8	,00225259
Ecuador	,0338141	2	,00958486
Brasilien	,0403867	1	.
Tanzania	,0406933	1	.
Kambodja	,0414786	6	,00851903
Madagaskar	,0485595	2	,01088957
Nordkorea	,0498605	20	,01020415
Paraguay	,0511078	20	,02663172
Förenade Arabemiraten	,0514353	1	.
Mexiko	,0620889	13	,00472618
Malaysia	,0667899	4	,01392197
Georgien	,0804064	2	,00766715
Azerbajdzjan	,0836561	2	,01761034
Sydkorea	,0905723	4	,01911284
Eritrea	,1082147	1	.
Bosnien-Hercegovina	,1374991	13	,06767401
Kina	,1458907	12	,05750281
Surinam	,2653324	3	,08997019
Guyana	,2787464	32	,15427471
<i>Totalt</i>	<i>,0855786</i>	<i>223</i>	<i>,11071584</i>

För ett kommande forskningsprojekt kan det vara en alltför omfattande uppgift att jämföra det avvikande fallet med samtliga åtta fall som enligt tabell 8 i störst utsträckning representerar den modell som de statistiska analyserna identifierar. Troligen förutsätter ett kommande forskningsprojekt att ett urval av de representativa fallen görs för att kunna genomföra fallstudier inom forskningsprojektets

förutsättningar. Till detta kommer också att olika kombinationer av fall är möjliga. Ett preliminärt urval av representativa fall inför kommande forskningsprojekt är därför följande: Fiji, Nordkorea och Paraguay. Som framgår av tabell 9, vilken sammanställer information om de representativa fallen, representerar dessa tre fall olika kontextuella förutsättningar för demokratisk diffusion.¹⁰ För det första representerar fallen olika temporala kontexter, eftersom fallen förekommer under *olika perioder av demokratisering*. Fiji representerar den tredje vågen av demokratisering, medan Nordkorea och Paraguay omfattar perioder med såväl den andra som den tredje vågen av demokratisering. Med fall som representerar olika perioder av demokratisering ges möjligheter att undersöka orsaker till upphörande av demokratisk diffusion i olika vågor av demokratisering, men också möjligheten att jämföra orsaker mellan perioder. För det andra representerar fallen olika spatiala kontexter, eftersom fallen ingår i *olika subregioner*. Som diskuterades i tidigare avsnitt förväntas demokratisk diffusion i subregioner vara särskilt viktiga för demokratisering, men samtidigt förväntas det finnas skillnader mellan subregioner när det gäller omfattningen och former av demokratisk diffusion. De utvalda fallen ger möjligheter att undersöka om orsakerna till upphörande av demokratisk diffusion är samma i olika subregioner eller om det finns kontextuella förklaringar som är olika för subregionerna. För det tredje representerar fallen också olika institutionella kontexter, eftersom fallen utgör *olika typer av diktatoriska system*. Samtliga fall har också upplevt perioder med militärdiktatur respektive civildiktatur. Denna variation mellan och inom fallen ger möjligheter att studera om hur demokratisk diffusion upphör beror på typen av diktatur. Sammantaget förväntas därmed de tre fallen tillsammans med det avvikande fallet ge möjligheter att studera hur demokratisk diffusion upphör under olika kontextuella förutsättningar, men också identifiera alternativa förklaringar till de förhållanden som ingick i de statistiska analyserna.

¹⁰ Underlaget som presenteras i tabell 9 kommer från databasen DD.

Tabell 9: Möjliga fall för kommande fallstudier

<i>Land</i>	<i>Period</i>	<i>Subregion</i>	<i>Typ av diktatur</i>
<i>Representativa fall</i>			
Kuba	1967-2007	Karibien	Militärdiktatur
Fiji	1976-1986 1987-1991	Melanesien	Militärdiktatur Civildiktatur
Indonesien	1950-1957	Sydostasien	Militärdiktatur
Kambodja	1953-1954 1955-1958	Sydostasien	Monarki Militärdiktatur
Nicaragua	1950-1951 1959-1963	Centralamerika	Civildiktatur Militärdiktatur
Mexiko	1950-1951 1958-1963	Centralamerika	Civildiktatur Civildiktatur
Nordkorea	1948-1949 1961 1991-1993 1994-2007	Ostasien	Civildiktatur Civildiktatur Civildiktatur Militärdiktatur
Paraguay	1947-1950 1954-1966 1986-1988	Sydamerika	Civildiktatur Militärdiktatur Militärdiktatur
<i>Avvikande fall</i>			
Guyana	1967-73 1980 1984-2007	Sydamerika	Militärdiktatur

Avslutning

Syftet med denna förstudie har varit att utveckla begreppsliga, teoretiska och metodologiska förutsättningar för att möjliggöra utförandet av studier om upphörande av demokratisk diffusion. För att uppnå detta syfte har fyra uppgifter utförts. För det första har begreppet upphörande av demokratisk diffusion definierats som upphörande av spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid. Denna definition utgår från en generell modell av demokratisk diffusion, som också ger möjligheter att precisera hur demokratisk diffusion anses upphöra. Översiktligt saknas vid upphörande av demokratisk diffusion minst en av de fyra egenskaper som är nödvändiga förutsättningar för diffusion. Demokratisk diffusion anses därför upphöra när innovation, kommunikationskanaler, sociala aktörer i öppna system eller tid saknas för att sända och motta demokratiska idéer.

Med den andra uppgiften har metoder utvecklats för att utifrån de begreppsliga diskussionerna identifiera var och när spridning av demokratiska idéer upphör. Dessa metoder utvecklas utifrån den metod som används för att i statistiska analyser identifiera förekomst av demokratisk diffusion, vilket innebär att regressionsanalyser genomförs med stateras politiska regimer som beroende faktor och demokratiandel i deras omgivning som oberoende faktor. Med denna metod identifieras demokratisk diffusion som signifikanta samband mellan stateras politiska regimer och demokratiandelen i deras omgivning. För att identifiera upphörande av demokratisk diffusion identifieras fall som avviker från dessa signifikanta samband. Detta medför att upphörande av demokratisk diffusion operationaliseras som avvikelser från förväntad effekt av demokratiandel i omgivningen på fallens politiska regim. Upphörande av demokratisk diffusion anses därmed förekomma när en stat har diktatorisk stat men förväntas utifrån demokratiandelen i omgivningen vara demokratisk. Genom att utföra denna metodologiska uppgift ges möjligheter att identifiera var och när demokratisk diffusion har upphört. Utifrån detta har en faktor konstruerats som anger var (stat) och när (årtal) demokratisk diffusion har upphört och som utgör den beroende faktorn i senare analyser om varför demokratisk diffusion upphör. När faktorn om upphörande av demokratisk diffusion analyseras med underlag från databasen *Democracy & Dictatorship* identifieras 231 observationer i 32 stater som upphörande av demokratisk diffusion. Med detta identifieras de fall vars förekomst avses att förklaras i framtida forskningsprojekt.

Med den begreppsliga och metodologiska uppgiften preciseras vad som avses med upphörande av demokratisk diffusion samt hur upphörande av demokratisk diffusion identifieras. Dessa uppgifter är nödvändiga men inte tillräckliga för att undersöka varför demokratisk diffusion upphör. Utöver den begreppsliga och metodologiska uppgiften har därför en teoretisk uppgift utförts, som innebär att tolv hypoteser om varför demokratisk diffusion upphör har utvecklats. Dessa hypoteser formulerar förväntningar om hur förhållanden förväntas påverka sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion. Hypoteserna utvecklas utifrån tidigare forskning om demokratisk diffusion och demokratisering, som i sina analyser konstaterar att förhållanden påverkar direkt eller indirekt de fyra egenskaper som anses vara nödvändiga för demokratisk diffusion (innovation, kommunikationskanaler, sociala aktörer i öppna system eller tid saknas för att sända och motta demokratiska idéer). Med detta ger förstudien teoretiska bidrag i form av hypoteser, som kan prövas i kommande studier.

För att pröva om de metoder och hypoteser som utvecklas i förstudien är möjliga att tillämpa utförs också en empirisk uppgift. För det första har empiriska analyser genomförts som prövar de utvecklade hypoteserna. Även om sex hypoteser inte ges empiriskt stöd och två faktorer har signifikanta effekter som inte motsvarar de förväntade effekterna indikerar analyserna åtta faktorer som påverkar sannolikheten

för upphörande av demokratisk diffusion. Fyra av dessa faktorer ökar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion (maktresurser hos mottagarstat, regimtid hos mottagarstat, urbaniseringsgrad hos mottagarstat och självständighetsår hos demokratier i subregion), medan fyra faktorer minskar sannolikheten för upphörande av demokratisk diffusion (ekonomiskt välstånd hos mottagarstat, maktresurser hos demokratier i subregion, demokratitid hos demokratier i subregion och självständighetsår hos mottagarstat). Med detta ger de empiriska analyserna primär kunskap om under vilka förutsättningar demokratisk diffusion tenderar att upphöra. För det andra har också empiriska analyser genomförts för att pröva om de utvecklade metoderna kan användas för identifiera fall för framtida fallstudier. Resultatet av dessa analyser är att åtta relevanta fall identifieras (Fiji, Indonesien, Kambodja, Kuba, Mexiko, Nicaragua, Nordkorea och Paraguay) som representativa fall för den modell som är utfallet av de empiriska analyserna. För att möjliggöra fallstudier i kommande forskningsprojekt presenteras en kombination av tre fall (Fiji, Nordkorea och Paraguay), som omfattar olika perioder av demokratisering, subregioner och typer av diktaturer. Till dessa fall identifieras också ett fall (Guyana) som det mest avvikande fallet från modellen. Med detta ges ett preliminärt urval av fyra fall för kommande studier, som motiveras med empiriska argument utifrån att syftet är att undersöka kausala processer och pröva alternativa förklaringar.

Ambitionen med denna förstudie är att skapa förutsättningar för att genomföra den första systematiska studien om varför demokratisk diffusion upphör. I förstudien utvecklas a) begrepp som klargör vad som avses med upphörande av demokratisk diffusion, b) metoder för att identifiera när och var demokratisk diffusion har upphört, c) hypoteser som ger förväntningar om vilka förhållanden som ger upphörande av demokratisk diffusion, d) empiriska analyser som ger inledande kunskap om varför demokratisk diffusion har upphört, och e) urval av fall som ger möjligheter att såväl undersöka kausala processer som pröva alternativa förklaringar. Sammantaget ger förstudien därmed flera bidrag som förväntas möjliggöra kommande projekt om upphörande av demokratisk diffusion. Utöver begreppsliga, teoretiska och metodologiska bidrag ger också förstudien empiriska bidrag som kommande studier kan utgå ifrån för att besvara den övergripande forskningsfrågan: *Varför upphör demokratisk diffusion?*

Referensförteckning

- Brinks, D. & Coppedge, M. (2006) Diffusion Is No Illusion: Neighbor Emulation in the Third Wave of Democracy. *Comparative Political Studies* 39 (4): 463–489.
- Coppedge, M. (2012) *Democratization and Research Methods*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dahl, R. A. (1971) *Polyarchy: Participation and Opposition*. New Haven: Yale University Press.
- Dahl, R. A. (1976) *Modern Political Analysis*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Dahl, R. A. & Tufte, E. R. (1973) *Size and Democracy*. Stanford: Stanford University Press.
- Denk, T. (2012) *Komparativa analysmetoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Denk, T. & Anckar, C. (2014) Length of Independence and Democratic Failure. *Contemporary Politics* 20 (4): 385–401.
- Doorenspleet, R. (2005) *Democratic Transition: Exploring the Structural Sources of the Fourth Wave*. Boulder: Lynne Rinner.
- Easton, D. (1965) *A System Analysis of Political Life*. New York: Wiley.
- Elkink, J. A. (2011) The International Diffusion of Democracy. *Comparative Political Studies* 44: 1651–1674.
- Elkins, Z. & Simmons, B. (2005) On Waves, Clusters, and Diffusion: A Conceptual Framework. *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 598 (1): 33–51.
- Fischer, C. S. (1975) The City and Political Psychology. *American Political Science Review* 69 (2): 559–571.
- Franzese, R. J. & Hays, J. C. (2008) Interdependence in Comparative Politics: Substance, Theory, Empirics, Substance. *Comparative Political Studies* 41 (4/5): 742–780.
- Freedom House (2015) *Freedom in the World 2015*. New York: Freedom House.
- Fukuyama, F. (2004) *State-Building: Governance and World Order in the 21st Century*. Ithaca: Cornell University Press.
- Gassebner, M., Lamla, M. J. & Vreeland, J. R. (2012) Extreme Bounds of Democracy. *Journal of Conflict Resolution* 57 (2): 171–197.
- Gerring, J., Bond, P., Barndt, W.T. & Moreno, C. (2005) Democracy and Economic Growth: A Historical Perspective. *World Politics* 57: 323–364.
- Gleditsch, K. S. & Ward, M. D. (2006) Diffusion and the International Context of Democratization. *International Organization* 60: 911–933.
- Hadenius, A. (1992) *Democracy and Development*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Huntington, S. P. (1968) *Political Order in Changing Societies*. New Haven: Yale University Press.
- Huntington, S. P. (1991) *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. London: University of Oklahoma Press.
- Kapstein, E. B. & Converse, N. (2008) *The Fate of Young Democracies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Keohane, R. O. & Nye, J. S. (2001) *Power and Interdependence*. New York: Longman.
- Lehtinen, S. (2014) *Demokratins förutsättningar vid självständigheten: En studie om politiska regimer i nya stater*. Åbo: Åbo Akademis förlag.
- Levitsky, S. & Way, L. A. (2010) *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Linz, J. J. & Stepan, A. (1996) *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Lipset, S. M. (1959) Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy. *The American Political Science Review* 53 (1): 69–105.
- Mainwaring, S. & Pérez-Liñán, A. (2013) *Democracies and Dictatorships in Latin America: Emergence, Survival, and Fall*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Munck, G. L. (2009) *Measuring Democracy: A Bridge between Scholarship and Politics*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Møller, J. & Skaaning, S-E. (2013) *Democracy and Democratization in Comparative Perspective: Conceptions, Conjectures, Causes, and Consequences*. London: Routledge.
- O'Loughlin, J., Ard, M. D., Lofdahl, C. L., Cohen, J. S., Brown, D. S., Reilly, D., Gleditsch, K. S. & Shin, M. (1998): The Diffusion of Democracy. *Annals of the Association of American Geographers* 88 (4): 545–574.
- Przeworski, A. & Limongi, F. (1997) Modernization: Theories and Facts. *World Politics* 49 (2): 155–183.
- Rogers, E. M. (1995) *Diffusion of Innovations*. New York: Free Press.
- Rost, N. & Booth, J. A. (2008) Determinants of Regime Type in Newly Independent States. *European Journal of Political Research* 47 (5): 635–664.
- Simmons, B., Dobbin, F., Garrett, G. (2006) Introduction: The International Diffusion of Liberalism. *International Organization* 60 (4): 781–810.
- Teorell, J. (2010) *Determinants of Democratization: Explaining Regime Change in the World, 1972–2006*. Cambridge: Cambridge University Press.
- United Nations (2013) *Standard country or area codes and geographical regions for statistical use*. Tillgänglig via <http://unstats.un.org/unsd/methods/m49/m49.htm> (2015-07-02).

- Verba, S. & Nie. N. H. (1972) *Participation in America: Political Democracy and Social Equality*. New York: Harper & Row.
- Wallerstein, I. M. (1979) *The Capitalist World-Economy: Essays*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wallerstein, I. M. (1983) *Historical Capitalism*. London: Verso.
- Wallerstein, I. M. (2004) *World-systems Analysis: An Introduction*. Durham: Duke University Press.
- Wejnert, B. (2005) Diffusion, Development, and Democracy, 1800–1999. *American Sociological Review* 70 (1): 53–81.
- Wejnert, B. (2014) *Diffusion of Democracy: The Past and Future of Global Democracy*. Cambridge University Press: Cambridge.

Databaser

- CIA World Factbook: www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/
- Correlates of War: www.correlatesofwar.org/
- Democracy & Dictatorship: sites.google.com/site/joseantoniocheibub/datasets
- Freedom House: <https://freedomhouse.org/>
- National Material Capabilities Data: <http://cow.dss.ucdavis.edu/data-sets/national-material-capabilities/national-material-capabilities-v4-0>
- Polity: <http://www.systemicpeace.org/>
- The Quality of Government: www.qog.pol.gu.se
- UCDP Conflict Encyclopedia: www.ucdp.uu.se/gpdatabase/search.php
- World Bank Data: <http://data.worldbank.org/>

Appendix

Tabell A1: Beskrivning av faktorer och källor

<i>Faktor</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Källa</i>
Befolkningsmängd hos mottagarstat	Logaritmerat antal invånare i tusental hos mottagarstaten.	Democracy & Development The Quality of Government World Bank Data
Maktresurser hos mottagarstat	Tillgång till materiella resurser hos mottagarstaten som kan användas för att utöva makt i internationella sammanhang.	National Material Capabilities Data
Regimtid hos mottagarstat	Antal år med nuvarande form av regim (diktatur) hos mottagarstaten.	Democracy & Development
Ekonomiskt välstånd hos mottagarstat	Logaritmerat BNP per capita hos mottagarstaten, standardiserat till valutans värde år 2000.	Democracy & Development The Quality of Government World Bank Data
Urbaniseringsgrad hos mottagarstat	Andel av total befolkning hos mottagarstaten som lever i urbana områden.	Democracy & Development CIA World Factbook The Quality of Government World Bank Data
Relativ befolkningsmängd hos demokratier i subregion	Logaritmerat antal invånare i tusental hos demokratier i subregionen.	Democracy & Development The Quality of Government World Bank Data
Maktresurser hos demokratier i subregion	Tillgång till materiella resurser hos demokratier i subregionen som kan användas för att utöva makt i internationella sammanhang.	National Material Capabilities Data
Självständighetsår hos demokratier i subregion	Antal år som demokratier i subregionen har varit självständiga stater.	Egen uträkning baserad på: Democracy & Development
Antal konflikter omgivande demokratier är part i	Antal konflikter som demokratier i subregionen deltar i.	Egen uträkning baserad på: Uppsala Conflict Data Program
Mottagarstat är part i konflikt	Om väpnad konflikt förekommer i mottagarstaten: 0 = Ingen väpnad konflikt 1 = Väpnad konflikt	Egen uträkning baserad på: Correlates of War Rost & Booth (2008) Uppsala Conflict Data Program
Demokratitid hos demokratier i subregion	Antal år som demokratier i subregionen har varit demokratier.	Egen uträkning baserad på: Democracy & Development
Självständighetsår hos mottagarstat	Antal år som mottagarstaten har varit självständig.	Egen uträkning baserad på: Democracy & Development

